

राजनीतिक संवाद

नेपाली जनताहरू अहिलेसम्म पीडित हुनको कारण भनेको कम्युनिष्टभिन्नको आन्तरिक कलह नै हो

जनवादी गायक जेबी टुहुरे (जुठहादुर खड्गी) लाई आफूले कहिलेदेखि गाउन थाले भन्ने याद छैन। उनी आफूले जान्ने भएदेखि नै गीत गाउन थालेको सम्झन्छन्। तर त्यो बेला कुन गीत जनवादी हुन् र कुन गीत होइनन् भनेर छुट्टयाउन सक्ने भैसकेको थिइन भन्छन्। सामान्य पढेलेखेका जे बी टुहुरेको जन्म वि.सं. २००१ मा धरानमा भएको थियो। तर आफ्ना पिता व्यापारी भएकाले पिता मोरङगको मधुमल्लातिर बसाइँ गएपछि आफू पनि उतै हुँकिएको बताउँछन्। मधुमल्ला त्यो समयमा खासै विकसित स्थान नभएकोले आफूले पढ्न नसकेको उनी बताउँछन्।

जे बी टुहुरे, चर्चित जनवादी गायक

‘जान् म त गोर्खा भर्ती मलाया.... लाहुरे बन्लाई.....’ भन्ने आफूले रचना गरेको गीत त्यो समयमा खुबै धनिकन्थ्यो। जहाँ जहाँ हामी पार्टी विस्तारमा पुग्यो सबैको रोजाइ नै यही गीत हुन्थ्यो। विशेषगरी पूर्वका यस क्षेत्रमा गोर्खा भर्तीमा धेरै मानिसहरू जानुहुँदा पनि यो गीतको फर्माइस धेरै हुन्थ्यो। यो गीतको लोकप्रियता बढ्न थालेपछि टुहुरेले अर्को बसाइँ हिँड्नेको ताँतीले बस्नेको मन रुवाउँदछ.... भन्ने लयको गीत गाए। लव प्रधानको रचना रहेको यस गीतले नै आफूलाई सबैको माफमा चिनाएको उनी बताउँछन्। यहीसँगै आफू अर्को ‘आमा दिदी बहिनी हो कति बस्छौं दासी भनेर....’ भन्ने बोलको गीतले जे बी टुहुरेलाई अझैसम्म पनि बचाई राखेको छ।

पञ्चायत कालमा यसरी गीत गाउँदै हिँड्दा धेरै सास्ती खेपेको उनी बताउँछन्। कार्यक्रम हुनु भन्दा अगाडि नै सुरक्षित स्थानको खोजी गर्नुपर्थ्यो। यस्ता गीत गाउँदै हिँड्नेलाई पञ्चेहरूले अराष्ट्रिय तत्व र व्यवस्था विरोधी भन्ने गर्थे। उनी भन्छन्, ‘कयौं पटक पुलिस कस्टर्डिमा बसेको छु, कयौं पटक जेल बसेको छु। पुलिसले हामीलाई कार्यक्रम स्थलबाट कहिले पनि समातेन। घर फर्कँदै गर्दा बाटोबाट हामीसँग जाउ काम छ भन्थे। हाम्रो पार्टीको प्रतिवाद गर्ने नीति थिएन लुरुलुरु पछि लाग्थ्यो।’

कडा शब्द चयन र ठेट नेपाली भाषा र लयको समिश्रण भएका गीत सुरिलो स्वरमा गाउने जे बी टुहुरेमा ६८ वर्षमा पनि उही जोश र जागर देखिन्छ। सामान्य मात्रै पढेलेखेको र कुनैपनि संगीत विद्यालयमा गएर संगीत नसिकेका कारण आफूलाई उनी ‘भुइँखुटेर’ कलाकार भन्छन्। ‘जनताको श्रम शोषणका विरुद्ध लेखिएका गीत, श्रमको सम्मान गर्ने गीत, सामन्तीहरूको विरोध गर्ने गीत र अग्रगमनलाई पक्षपोषण गरिएका गीतहरू मेरो प्राथमिकतामा पर्छन्,’ उनी भन्छन्, ‘यदि मलाई गीत मन पर्छ भने तुरुन्तै संगीत भरिहाल्छु।’

गीत भनेको सन्देशमूलक, चेतनामूलक र आमनागरिकलाई समेट्ने

खालका हुनुपर्छ। जनताको भोगाइलाई संगीतबद्ध गरेर सुनाउँदा उनीहरू प्रभावित हुने गरेको मैले पाएको छु। त्यसैले गर्दा राजनैतिक पार्टीहरूले सांस्कृतिक टोलीहरू निर्माण गरेका हुन्। यदि भाषणले मात्रै पार्टी विस्तार हुन्थ्यो भने हामीलाई किन पार्टीमा राख्ने होलान र ? जनतासँग साच्चै सम्पर्कमा रहने र जनताको आवाज उठाउने त कलाकार नै हुन्। अहिलेसम्मको सबै आन्दोलनमा जनतालाई गोलबद्ध गर्ने र आन्दोलित गर्नमा संगीतको नै प्रमुख भूमिका रहँदै आएको छ।

‘आम जनताले भोगिरहेको उत्पीडन लगायत श्रम र श्रमसँग जोडिएका र उनीहरूमाथि भएका थिचोमिचो अन्याय अत्याचारको विरोधका लेखिएका शब्दहरूलाई नै मैले जनवादी गीत भनेर बुझ्नेको छु। तर यी गीतहरूले जनतामा चेतना गर्ने काम गरेको भने हुनुपर्छ। हरेक गीतका आफ्ना आफ्नै स्रोत हुन्छन्। स्रोतहरू विभाजित हुन्छन्। गीतहरू अनेक प्रयोजनका लागि गाइन्छ। एउटा मनोरञ्जनका लागि गाइन्छ। अर्को आत्मा सन्तुष्टिको लागि गाइन्छ। अर्को एक थरी मान्छेहरू मूलकमा परिवर्तन ल्याउनको लागि आम जनताहरूलाई एकत्रित गर्दै लैजाने प्रकारका गीत मन पराउँछन् र गाउँदै हिँड्छन्। यस्ता गीतहरूलाई जनपक्षीय गीत अथवा जनवादी गीत भनेर भनिन्छ। फेरि कम्युनिष्टहरूले मायापिरतीका गीत गाउँने हुँदा भन्ने पनि होइन। शिष्ट माया र शिष्टव्यवहारलाई अड्काउँदै गीत गाउनु राम्रो हुन्छ। उताउलो र भदा गीतहरू कम्युनिष्टलाई शोभा दिदैन।

हुनत नारायण गोपालका गीतहरूपनि शिष्ट छन्। उनका गीतहरूपनि जनताका पक्षमा नै छन्। उनको ‘छातीमाथि दुइ गा राखी हाँस्नु पन्ध्रौं’ भन्ने गीतले के दर्शाउँछ भने मानिसहरूले जसरी पनि सहनु पर्छ भन्ने बुझिन्छ। हामी जनवादी गायकहरूभन्ने त्यसो भन्दैनौं। सहनुको पनि एउटा सीमा हुन्छ। जब अन्याय अत्याचार थिचोमिचो हुन्छ भने, कलाकारले हैन तिमिले त्यसको प्रतिरोध गर्नु पर्छ। त्यसको विरोधका लागि संघर्ष गर्नुपर्छ भन्ने कुरो मैले

दिनुपर्छ। जनतालाई संघे बसीराख भनेर भन्नु उचित हुँदैन र नारायण गोपालको गीत जनवादी नहुनको कारणपनि यही हो’ जे बी टुहुरेले भने।

‘हामी रामेश, मञ्जुल लगायतका मिलेर वि.सं. २०३५/३६ तिर ‘संकल्प’ नामको गीत कार्यक्रम पनि चलायौं। कुन्ता शर्माद्वारा सम्पादित पत्रिका ‘संकल्प’ का माध्यमद्वारा ‘संकल्प’ गीत कार्यक्रम चलाएका थियौं। यो ‘संकल्प’ भन्ने पत्रिका अहिले पनि छ तर कार्यक्रम भने छैन।’

मधुमल्ला आएपछि वि.सं. २०२४ तिर उनको सम्बन्ध पूर्व कोसी प्रांतीय कमिटीसँग भयो। उनले त्यही साल मनमोहन अधिकारीको पूर्व कोशी प्रांतीय कमिटी पार्टीको सदस्यता पनि लिए र विधिवत रूपमा राजनीतिमा लागे। राजनीतिक सचेतनाका साथै कस्ता गीत गाउने र कसको लागि गीत गाउने भन्ने आफ्नो भित्री आँखा राजनीतिमा प्रवेश गरेपछि मात्रै खुलेको उनी बताउँछन्।

‘आँखा खुल्लासाथै मैले अब जनपक्षीय गीत र जनवादी गीत गाउनु पर्छ भन्ने अटोटे गर्छु र त्यहीबाट मेरो गायन जीवन सुरु भयो। पार्टीमा संलग्नता सँगै करीब २०३५/३६ सालसम्म एउटा पार्टीको कर्मठ कार्यकर्ता कै रूपमा काम गरिरहेँ र पार्टीको विस्तारको लागि गीत रचना र गाउने कार्य पनि गर्दै रहँ। पहिला पहिला पार्टी विस्तारको लागि कि त विद्यालयका टिचरहरू कि त हामी जस्तै गायकहरूलाई आफुतिर तान्ने खुबै कोसिस हुन्थ्यो। टिचर र गायकको सम्पर्क धेरै व्यक्तिगत हुने हुँदा त्यस्तो गरिन्थ्यो’ उनी बताउँछन्।

आफ्नो पार्टी जीवनको बारेमा उनी भन्छन्- ‘पूर्वकोसी प्रांतीय कमिटीपछि वि.सं. २०२८ सालको भ्रष्टाचार विद्रोह (आन्दोलन)मा लागें। हामीलाई त्यसपछि धेरै मुद्दाहरू लगाइए। त्यसको लामो समयपछि सम्म हामी निष्क्रिय भएर बसेका थियौं। २०३२ सालतिर एउटा ‘मुक्ति मोर्चा’ भन्ने मदन भण्डारी, जीवराज आश्रित, मोदनाथ प्रश्रितहरू पुष्पलालबाट फुटेर आएको मोर्चा थियो। त्यसमा हामी नजिक भयौं। पछि भ्रष्टाचार आन्दोलनबाट विद्रोह गरी

आएकाहरूको समूह ‘कोओर्डिनेशन केन्द्र’ र ‘मुक्ति मोर्चा’ यसैमा मिल्न भयो। पछि सबै कम्युनिष्ट पार्टीहरू एक भएर नेकपा मालेको स्थापना भयो। पछि हामी सबै त्यसमा नै समाहित भयौं। २०४७ सालको आन्दोलनपछि सबै कम्युनिष्टहरू मिलेर एकीकृत माले (एमाले) भयो। त्यसपछि निरन्तर म एमालेमा नै थिए। एमालेको आठौं महाधिवेशनमा म एक हजार ९८ भोट ल्याएर अनुशासन समितिको सदस्य पनि भएको थिएँ। म पछि २०६६ साल जेठ ३१ गते देखि एकीकृत नेकपा माओवादीमा प्रवेश गरेँ।’

‘हुनत नेपालमा दुई तिहाई जनसंख्या कम्युनिष्ट र नेता पनि आधा भन्दा बढि कम्युनिष्ट नै छन्। यस्तो देशमा पनि सामन्तहरूको थिचोमिचोमा जनता परेका छन् भन्नु गलत जस्तो लाग्छ। तर कतिपय कम्युनिष्टहरू पनि नाम मात्रैका कम्युनिष्ट छन्। नेपाली जनताहरू अहिलेसम्म पीडित हुनको कारण भनेको कम्युनिष्ट भिन्नको आन्तरिक कलह नै हो। कम्युनिष्टहरूले केही गर्छन् कि भनेर नेपाली जनताहरू धेरै खेप कान्तिमा होमिएका छन्। भोलि आन्दोलनको सफलतापछि नेताहरू सत्तामा पुग्छन् र तिनै जनतामाथि शासन गर्ने गर्छन्। उनीहरू सामूहिक स्वायत्तता भन्दा व्यक्तिगत स्वायत्तता लाग्छन्। जनताहरूको लागि जुन जोगी आपन कान चिरेको भने फँडै भएको छ’ टुहुरे तितो यथार्थ बताउँछन्।

‘कम्युनिष्ट हुनलाई सबैभन्दा पहिला कम्युनिष्ट विचार हुनु पर्छ। मार्क्सवाद, लेनिनवाद र माओवाद/विचारधारामा विश्वास गर्ने र अनुशरण गरेको हुनुपर्छ। कम्युनिष्ट भएपछि स्वायत्त भन्दामाथि उठ्नुपर्छ। देश र जनताप्रति उत्तरदायी हुनुपर्छ। अन्याय, अत्याचार, दमन र शोषण गर्नुहुन्न। जनताले व्यक्तिगत स्वतन्त्रता पाउनुपर्छ र जनतालाई सत्य र चेतना गर्ने काम कम्युनिष्टहरूले गर्नुपर्छ। तर कम्युनिष्ट पार्टीमा नव घनाद्वयहरू जन्मिएकाले यो सबै कुरालाई अनुशरण गरेको पाइदैन’ उनी बताउँछन्।

(टुहुरेसँगको कुराकानीमा आधारित। प्रस्तुती : जनकराज थपलिया)

विज्ञान/प्रविधि

हकिन्स भन्छन्- ईश्वर हैन भौतिकी नै हो सृष्टिकर्ता

सर्वश्रेष्ठ भौतिक वैज्ञानिकमा रिनिएका बेलायतका रिफन हकिन्सको भनाई छ कि ब्रह्माण्डको निर्माण सम्बन्धी सिद्धान्तमा अब ईश्वरको कुनै ठाउँ छैन। हकिन्सले यो कुरा आफू नो नयाँ एक कितावमा लेखेका हुन्, जसको केही अंश हालसालै प्रकाशित भएका छन्। आफ्नो प्रसिद्ध पुस्तक ‘अ ब्रिफ हिस्ट्री अफ टाइम’ मा हकिन्सले जसरी ब्रह्माण्डको निर्माणमा ईश्वरको भूमिकाप्रति सदासयता देखाएका थिए, अहिले त्यो कुराबाट पर हटेर हकिन्सले ब्रह्माण्डको सृष्टि बिग बैंग ‘गुरुत्वाकर्षणको नियमहरू’को अनिवार्य परिणाम बाहेक केही होइन भनेका छन्।

हकिन्सको भनाई छ कि गुरुत्वाकर्षणको नियमले यो बताउँछ कि ब्रह्माण्डको निर्माण शून्यबाट पनि हुन सक्छ र यस्तो हुन्छ पनि। स्वतःस्फूर्त तरिकाबाट निर्माणको परिघटना नै त्यो कारण हो जसले यो दुनियाँ र हाम्रो अस्तित्व सम्भव बनाएको छ। यदि यस्तो हुँदैन थियो भने केही पनि हुनेवाला थिएन। हकिन्सले आफ्नो यो मान्यता आफ्नो नयाँ किताव ‘ग्र्याण्ड डिजाइन’ माफत राखेका छन्। यो किताव धारावाहिक रूपमा ‘द टाइम्स’ मा प्रकाशित भइरहेछ। हकिन्सले यस कितावमा भनेका छन् कि सृष्टि सञ्चालनको व्याख्या गर्नको लागि ईश्वरको सहायता लिनु कुनै जरूरी छैन।

हकिन्सले यो भन्दा अघिल्लो आफ्नो पुस्तक ‘अ ब्रिफ हिस्ट्री अफ टाइम’ मा दुनियाँलाई वैज्ञानिक तरिकाले बुझ्नको लागि ईश्वरको अवधारणा पूर्णतया असंगत छैन भनेका थिए। तर यस नयाँ कितावमा आफ्नो पुरानो धारणाबाट एक कदम अगाडि बढेर ब्रह्माण्डको सृष्टिमा ईश्वरको भूमिकालाई अस्वीकार गरेका छन्। हकिन्स विश्वभर चर्चित भौतिकशास्त्री हुन्। एन्टाइड म्याथम्याटिक्स, थियोरेटिकल फिजिक्स र कस्मोलोजी उनको विषयगत क्षेत्र हो। विश्वका विभिन्न उच्च पुरस्कारहरूद्वारा सम्मानित हकिन्स क्याम्ब्रिज तथा आक्सफोर्ड युनिभर्सिटीका प्रोफेसर हुन्। मोटर न्यूरोन रोगबाट पीडित हकिन्स हलचल गर्न र बोल्न पनि सक्दैनन् तर पनि आधुनिक प्रविधिहरूको माध्यमबाट उनले वैज्ञानिक खोजीलाई निरन्तरता दिइरहेका छन्।

प्लास्टिकबाट इन्धन तयार

संसारको कूल पेट्रोलियम पदार्थको ७ प्रतिशत खर्च प्लास्टिक उत्पादनमा खर्च हुने अनुमान छ। जुन खर्च भनेको सिङ्गो अफ्रिकी महादेशमा खर्च हुने तेलभन्दा बढी हो। तर अहिले जापानी कम्पनी ब्लेस्टले प्लास्टिकको पनि रिसाइकल गरी तेल निकाल्ने प्रविधिको विकास गरेको छ। कम्पनीले सानो, सुरक्षित र प्रयोग गर्न सजिलो हुने खालको यस्तो मेसिन बनाएको छ, जसले विभिन्न किसिमका प्लास्टिकहरूलाई फेरि तेल बनाउन सक्छ।

प्लास्टिक बाल्नाले विषाक्त पदार्थ र कार्बनडायोक्साइडको ठूलो मात्रा वायुमण्डलमा पुग्दछ। यदि प्लास्टिकलाई तेलमा बदल्यौं भने कार्बनडायोक्साइडको उत्पादनमा प्लास्टिकले पुर्‍याउने सहयोग रोकिने छ। साथै यसले प्रयोग भएका प्लास्टिकको पनि महत्व बढ्नेछ। ब्लेस्टले तयार गरेको प्रविधिले प्लास्टिकलाई बाल्नुको सट्टा तापक्रम नियन्त्रित विद्युतीय हिटरको प्रयोग गर्ने गर्दछ। प्लास्टिकको रूप परिवर्तन प्रविधि पनि सुरक्षित ढंगको छ। सुरुमा प्लास्टिकको रूप परिवर्तन भएर कच्चा ग्याँसको रूप लिनेछ। यसबाट जेनेरेटर, चुल्हो चलाउन सकिनेछ।

तर यसलाई पनि सुद्ध (रिफाइन) गरेपछि कार, मोटरवाइकमा हाल सकिन्छ। एक किलोग्राम प्लास्टिकले लगभग १ लिटर तेल तयार हुन्छ र यसको लागि १ किलो वाट विजुली खर्च हुन्छ। जुन खर्च अत्यन्त नगण्य नै रहेको छ। कम्पनीले विभिन्न साइजमा मेसिनहरू बनाएको छ। जापान तथा अन्य मूलकमा पनि यसलाई स्थापित गर्ने काम सुरु भएको छ। सबभन्दा सानो क्षमताको मेसिनको मूल्य अमेरिकी डलर ९,५०० को वरपर रहेको छ। पर्यावरणको लागि अत्यन्त घातक ठानिएको प्लास्टिकको यो रिसाइकल पृथ्वीको लागि एक महत्वपूर्ण उपलब्धी सावित हुन सक्छ।

कांग्रेस महाधिवेशनमा.....

उल्लेख गरिएको छ। यसैगरी नेपाली कांग्रेसको संगठन विस्तारको अभियानलाई आत्मसात गर्दै नेपाली जनसम्पर्क समिति बेलायतले पनि कार्य समितिबाट निर्णय गरी ७ जना महाधिवेशन प्रतिनिधि छनौट गरेको छ। यसरी चयन हुनु हुनेहरूमा लोक गुरुङ, विज्ञान प्रसाई, शान्त विनोद लामिछाने, विश्व आदर्श पण्डित, चिन्तन पौडेल, हिमाल गुरुङ र प्रवेश केसी हुनुहुन्छ साथै महाधिवेशन प्रतिनिधिहरूमध्ये लोक गुरुङ, विज्ञान प्रसाई र शान्त विनोद लामिछानेलाई महासमिति सदस्य चयन गरिएको पनि विज्ञापितमाफत जानकारी दिइएको छ।

नेपाली कांग्रेसको विधानले व्यवस्था गरे अनुसार ५०० सक्रिय सदस्य भएका देशमा ७ जना महाधिवेशन प्रतिनिधि र त्यसमा ३ जना महासमिति सदस्य हुने स्पष्ट आधार खुलाइएको बताउँदै विज्ञापितमा महाधिवेशन प्रतिनिधिहरू सक्रिय सदस्यहरूबाट अधिवेशनमाफत निर्वाचित हुनुपर्ने विधानको वाध्यतामक व्यवस्थालाई बाह्रौं अधिवेशनको लागि नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय समितिले निलम्बन गरेको पनि उल्लेख गरिएको छ।

विज्ञापितमा लेखिएको छ - ‘अधिवेशन हुने सम्भावना नभएका कांग्रेसका कुनै पनि भातृ तथा शुभेच्छक संस्थाको कार्य समितिको

निर्णयलाई वैधानिक मान्ने निर्णय गरेको छ। नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय समितिको उक्त निर्णयलाई आत्मसात गर्दै नेपाली जनसम्पर्क समिति बेलायतले पनि कार्य समितिबाट निर्णय गरी ७ जना महाधिवेशन प्रतिनिधि छनौट गरेको छ। यसरी चयन हुनु हुनेहरूमा लोक गुरुङ, विज्ञान प्रसाई, शान्त विनोद लामिछाने, विश्व आदर्श पण्डित, चिन्तन पौडेल, हिमाल गुरुङ र प्रवेश केसी हुनुहुन्छ साथै महाधिवेशन प्रतिनिधिहरूमध्ये लोक गुरुङ, विज्ञान प्रसाई र शान्त विनोद लामिछानेलाई महासमिति सदस्य चयन गरिएको पनि विज्ञापितमाफत जानकारी दिइएको छ।

नेपाली कांग्रेसको १२ औं महाधिवेशनमा नेपाली जनसम्पर्क समिति बेलायतले विदेशस्थित जनसम्पर्क समितिहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्ने र बैचारिक र समष्टानिक हिसाबले प्रभावकारी बनाउने सवाल, दोहोरो नागरिकताको मुद्दालाई प्रभावकारी बनाउने सवाल, भूतपूर्व गोर्खा सैनिकहरूको मुद्दालाई प्रभावकारी बनाउने सवाललाई प्रमुख मुद्दा बनाउने पनि विज्ञापितमा उल्लेख गरिएको छ।

पशुपति निर्माण सेवा समितिको

विनम्र अनुरोध

ॐ श्री पशुपतये नमः

आदरणीय बेलायतवासी आमाबुवा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरू,

तीज भनेको शिवजीको पूजा हो भन्ने कुरा सबैलाई थाहै छ। नेपालीहरूको महान चाड तीज पर्व मनाउन पशुपति मन्दिरको अभाव सायद बेलायतवासी सबै नेपालीहरूले अनुभव गरेकै हुनुपर्छ। त्यसैले एउटा पशुपतिनाथ मन्दिरको निर्माण गर्ने महान उद्देश्य राखी पशुपति निर्माण सेवा समिति गठन गरेका छौं। सो समितिले पशुपतिनाथ मन्दिर निर्माण सहयोगार्थ तीजको दर खाने कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ। सो कार्यक्रममा पालिदिनु हुन बेलायतवासी सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ तथा दिदी बहिनीहरूमा पशुपति निर्माण सेवा समिति विनम्र अनुरोध गर्दछ। हामी बेलायतवासी नेपालीहरूसँग धेरै थरिका सेवा समितिहरू छन् तर यो पशुपति निर्माण सेवा समिति भनेको पशुपतिनाथ मन्दिरको निर्माण गर्ने एक मात्र उद्देश्य राखी गठन गरिएको पनि हामी सबैमा अनुरोध गर्दछौं।

तीजको द्रव्य खाने कार्यक्रम निम्न मिति, स्थान र समयमा हुँदैछ :

Date : 9 September 2010, Thursday

Time : 6 PM till 11 PM

Venue :

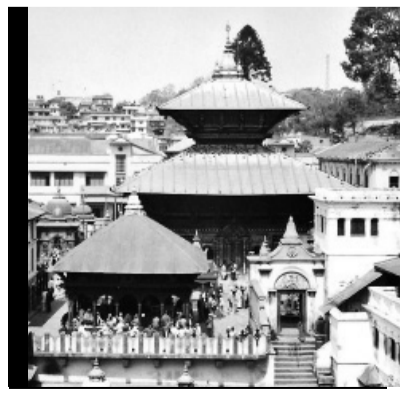
Kadawa Patidar Centre

Kenmore Avenue, Kenton , Harrow

Middlesex, HA3 8LU

Contact, Mala Giri - 07508036602

यो पवित्र उद्देश्यको सफलताको लागि यहाँहरूको सक्रिय सहभागिताको अपेक्षा राखेका छौं ।

Kaman & Co.
Chartered Certified Accountant & Business Advisor

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tax Return, Tax Refund Claim ◆ Accountancy & Book Keeping ◆ Personal & Business Tax ◆ Business Advisory Services ◆ Business Plan & Forecast 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VAT ◆ Solicitors Accounts ◆ Management Accounts ◆ Company Formation ◆ Payroll Service
---	---

Director
Kaman Singh Waiba
FCCA, Diploma Oxford

Westmead House,
Westmead, Farnborough,
Hampshire, GU14 7LP
Tel: 0203 1708 275

Tel: 0790 3360 589 (Mob)

Email is : info@kaman.co.uk, www.kaman.co.uk
Open 6 days a week (Mon-Sat). We will look after you wherever you are in the UK

Free initial consultation

Kaman & Co. is trading name for Kaman Professional Services Ltd, registered in England and Wales no. 6757345.